

ความรู้และความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

ร้อยตำรวจเอก ทฤทัย จารุชัยนิวัฒน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชา การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-789-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

116๗01๗๘1

POLITICAL PARTICIPATION
: A STUDY OF COGNITIVE AND AFFECTIVE DOMAINS
OF POLICE COMMISSIONED OFFICERS

POL. CAPT. HARUTAI CHARUCHAINIWATANA

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-789-5

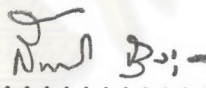
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความรู้และความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

โดย ร.ต.อ. ฤทธิชัย จารุชัยนิวัฒน์

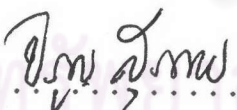
สาขาวิชา การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว

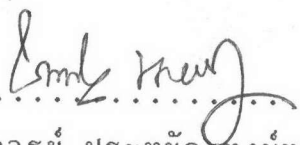
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ จรุณ สุภาพ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

หฤทัย จารุชัยนิวัฒน์ , ร้อยตำรวจเอก : ความรู้และความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร (POLITICAL PARTICIPATION : A STUDY OF COGNITIVE
AND AFFECTIVE DOMAINS OF POLICE COMMISSIONED OFFICERS) อ. ที่ปรึกษา :
รศ.ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว , 207 หน้า. ISBN 974-632-789-5

การศึกษาเรื่องความรู้และความสนใจ ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร
ที่ศึกษาในหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ 23 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้และความสนใจในการมีส่วนร่วมทาง
การเมือง ว่าประชากรวิจัยมีความรู้ ความสนใจ และการเห็นความสำคัญ ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ
การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกันหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากตำรวจ ว่าเป็นข้าราชการที่มีบทบาทที่แตกต่าง
กันไปตามภารกิจและหน้าที่ สิ่งสำคัญตำรวจถือเป็นกลไกส่วนหนึ่งของรัฐที่รัฐจะใช้เป็นเครื่องมือในการบริหาร
ประเทศ ซึ่งหากตำรวจมีความรู้พื้นฐานที่ไม่สอดคล้องกับระบบการเมืองการปกครองแล้ว ก็อาจส่งผลกระทบต่อ
ต่อสังคมและระบบการเมืองได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

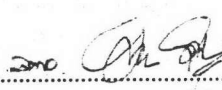
การเก็บข้อมูลใช้วิธีการแบบสำรวจ โดยการเลือกตัวอย่างจาก นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษา
ในหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ 23 จำนวน 80 นาย เก็บข้อมูลเมื่อเดือน ธันวาคม 2537

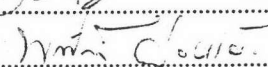
ผลการวิจัยพบว่าประชากรวิจัย มีความรู้ ความสนใจ การเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมทาง
การเมือง และการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ประชากรวิจัยที่มีภูมิลำเนาทางเศรษฐกิจ
สังคมและภารกิจหน้าที่ที่ต่างกัน มิได้มีผลทำให้ความรู้ ความสนใจ การเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมทาง
การเมือง และการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งชี้ว่ากลุ่มนายตำรวจที่เป็น
ผู้บริหารระดับต้น มีข้อบ่งชี้ ความรู้ ความสนใจทางการเมืองที่ค่อนข้างดี และคล้ายคลึงกัน สภาพดังกล่าว
น่าจะมีผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อการตัดสินใจและการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติหน้าที่ อันน่าจะส่งผลกระทบต่อ
การบริหารราชการทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสมควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจทางการเมือง
แก่ผู้บริหารของข้าราชการตำรวจให้กว้างขวางยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ภาควิชา การปกครอง

สาขาวิชา การปกครอง

ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C531863 : MAJOR GOVERNMENT
KEY WORD: POLITICAL PARTICIPATION/COGNITIVE/AFFECTIVE DOMAINS

HARUTAI CHARUCHAINIWATANA , POL.CAPT. : POLITICAL PARTICIPATION:
A STUDY OF COGNITIVE AND AFFECTIVE DOMAINS OF POLICE COMMISSIONED
OFFICERS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.PORNSAK PHONGPHAEW, Ph.D. 207 pp.
ISBN 974-632-789-5

A study on political participation, cognitive and affective domains of police commissioned officers in a course of police superintendent, group 23 is confined to the study of the differences in political participation, cognitive, affective domains and political message recognition among the police officers belonging to different units in the Police Department. Since the police force play an important part in the government administration, their cognitive and affective domains generate significant impacts on the social and political systems.

Survey method was applied in the data collection by selecting 80 police commissioned officers attending a course of superintendent group 23 as samples. The collection was proceeded in December 1994.

The finding has been that the police officers have low criteria in political participation, cognitive, affective domains and political message recognition. Consequently, it is recommended that the police officers should be encouraged to widen their perspectives and to develop their political participation and their cognitive and affective domains.

The achievement of those qualities would be contributive to their responsive service in the democratic political system.

ภาควิชา.....การปกครอง.....

สาขาวิชา.....การปกครอง.....

ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่อนิติ.....*no. CM SA*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*Harutai Charuchainiwatana*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ
แนะนำจากท่านอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วย ศาสตราจารย์ จรูญ สุภาพ
รองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว รองศาสตราจารย์ ประหยัด
หงษ์ทองคำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว
ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้ความกรุณาคอยควบคุมให้คำปรึกษา ดูแล กระตุ้น
เตือนด้วยความใกล้ชิดตลอดมา ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์
ทั้งหมดเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชาทุกระดับที่ให้การสนับสนุน รวมทั้ง
ตัวแทนนักศึกษาหลักสูตรผู้กำกับฯ รุ่นที่ 23 ซึ่งให้ความร่วมมือด้วยดีในการ
ตอบแบบสอบถาม ซึ่งนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่
ประจำสถาบันพัฒนาข้าราชการตำรวจที่ได้ให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวก
รวมทั้งพี่ เพื่อนๆ น้องๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและผู้ได้บังคับบัญชาที่ช่วย
พิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จสมบูรณ์

ส่วนดีทั้งหมดของวิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยขอมอบให้กับบิดา พันโท จำลอง
มารดา นางวรรณภา จารุชัยนิวัฒน์ และพี่สาว ผู้คอยให้การสนับสนุนระดับ
ประคอง ตลอดจนเป็นกำลังใจมอบสิ่งที่ดีงามให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา ซึ่งถือเป็นส่วน
สำคัญยิ่งในการที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดีสมเจตจำนงที่ตั้งไว้

ร้อยตำรวจเอก ฤทธิชัย จารุชัยนิวัฒน์

กรกฎาคม 2538

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง.....	ง
บทที่	
1 บทนำ.....	1
สภาพทั่วไปและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
สมมติฐานของการศึกษา	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	8
ข้อจำกัดและขอบเขตของการศึกษา.....	9
วิธีการดำเนินการวิจัย	9
นิยามศัพท์	10
การนำเสนอผลการศึกษา.....	11
2 แนวความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	13
ความหมายการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง	13
ลักษณะของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง	22
รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	25
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	36
แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ.....	47
แนวความคิดเกี่ยวกับความสนใจทางการเมือง.....	53
แนวความคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง.....	62

3	ระเบียบวิธีในการวิจัย.....	73
	ประชากรวิจัย.....	74
	สมมติฐานในการศึกษา.....	74
	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	75
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	79
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	91
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
4	ผลการศึกษาวิจัย.....	96
	ความรู้ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	101
	ความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	107
	การเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	114
	การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง.....	122
	ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมกับความรู้ ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	131
	ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมกับ ความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	135
	ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมกับ การเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	138
	ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมกับ การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง.....	141
5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	146
	รายการอ้างอิง.....	165
	ภาคผนวก.....	172
	ประวัติผู้เขียน.....	207

ตารางที่

หน้า

3.1	คุณลักษณะของประชากรวิจัย.....	91
4.1	แสดงความรู้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรผู้กำกับการ...	102
4.2	แสดงความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรผู้กำกับการ...	108
4.3	แสดงการเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมทาง การเมืองของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาใน หลักสูตรผู้กำกับการ.....	115
4.4	แสดงการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของนายตำรวจ ชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรผู้กำกับการ.....	123
4.5	แสดงผลรวมของความรู้ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรผู้กำกับการ	129
4.6	แสดงผลรวมของความสนใจในการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษา ในหลักสูตรผู้กำกับการ.....	130
4.7	แสดงผลรวมของการเห็นความสำคัญในการมีส่วน ร่วมทางการเมืองของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษา ในหลักสูตรผู้กำกับการ.....	130
4.8	แสดงผลรวมของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของ นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรผู้กำกับการ ..	131
4.9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและ สังคมกับความรู้ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง	132
4.10	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและ สังคมกับความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง	135
4.11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและ สังคมกับการเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมทาง การเมือง	138
4.12	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและ สังคมกับการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง	141